

ΠΡΑΞΕΙΣ ΛΟΓΙΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

γράφει ο Θωμάς Ταμβάκος

Φόρος τιμής στην προικισμένη μουσική δημιουργό, με αφορμή τα 40χρονα γενέθλια (Ηλιούπολη Αττικής, 15.7.1966) και την α' παρουσίαση του έργου «Fluxions» στο Μ.Μ.Α. (15.5.2006)

ΣΚΑΡΚΟΥ ΕΛΕΝΗ

Ενδεχομένως το ονοματεπώνυμο της Ελένης Σκάρκου να μην είναι γνωστό στους αναγνώστες του περιοδικού. Ίσως αυτό να οφείλεται στην σεμνότητα, το ήθος και την, εν γένει, χαμηλότονη παρουσία της ως δημιουργού. Ο γράφων έχοντας γνωρίσει αρκετές πτυχές του Έργου και της καλλιτεχνικής δραστηριότητάς της, πιστεύει ακράδαντα στο κορυφαίο αξιακό μέγεθός τους. Οι πρώτες μουσικές σπουδές χρονολογούνται από το 1977 (κλασική κιθάρα με τον αείμνηστο κιθαρίστα και δάσκαλο Χαράλαμπο Εκμεκτσόγλου). Το 1985 εισήχθη ως φοιτήτρια στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο και επίσης ξεκίνησε σπουδές ανωτέρων θεωρητικών με καθηγητή τον Γιάννη Καστρινό στο Ελληνικό Ωδείο. Απεφοίτησε με αντίστοιχα πτυχία: Ωδικής (1987), Ειδικού Αρμονίας (1988), Αντιστίξεως (1990) και Φυγής (1992). Είχε προηγηθεί το πτυχίο κιθάρας (1989). Αν και εξαιρετική σολίστ ποτέ της δεν αρκέστηκε σε αυτό. Από τα χρόνια της εφηβείας της, ενδιαφέρθηκε να μάθει πώς έχει γραφτεί από τον συνθέτη το έργο το οποίο ερμήνευε ως σολίστ. Αυτή η επιθυμία είχε ως αποτέλεσμα την συνειδητή ενασχόλησή της με τα ανώτερα θεωρητικά ώστε να μπορεί να αναλύει από μορφολογικής και αρμονικής πλευράς κάθε μουσικό έργο. Ως πηγή εμπνεύσεώς της είναι κείμενα αστροφυσικής, μαθηματικών και φιλοσοφίας τα οποία δημιουργούν συνειρμούς και ερεθίσματα. Η πρώτη της απόπειρα στον χώρο της μουσικής δημιουργίας σημειώνεται με το «Μικρό Σκίτσο» για βιολοντσέλο (1993) και την «Ελλειψη» για ηθοποιό (αφηγητή), κιθάρα και ηλεκτρικό εκκλησιαστικό όργανο σε κείμενα δικά της (1993). Το ταλέντο της ξεδιπλώνεται με τα 2 επόμενα ενδιαφέροντα έργα της, τη «Μικρή Σουίτα» για κιθάρα και την «Ηχώ» για κιθάρα και πιάνο σε θέμα της πιανίστα Άσπης Κονδυλίδου (1993). Αμφότερα αποσπούν το βραβείο διαγωνισμού του Ευρωπαϊκού Κέντρου Τέχνης και του Δήμου Αμαρουσίου με θέμα 'Ενόργανη Μουσική' (1994). Το 1995 πήρε το δίπλωμα στην κιθάρα με καθηγητή τον Σπύρο Φλουράκη και επίσης ξεκίνησε σπουδές στη σύνθεση με τον Ιωσήφ Παπαδάτο. Το επόμενο έτος συνέθεσε τη «Συνομιλία» για φλάουτο και βιόλα και άρχισε τη μουσικοπαιδαγωγική προσφορά της ως καλλιτεχνική σύμβουλος και υπεύθυνη του τμήματος 'Μουσικής Τεχνολογίας' στο 'Πυθαγόρειο Ωδείο'. Το 1997, το έργο της «Ιδιοστροφορμή στο Χωρόχρονο» (Spin in spacetime) για 11 μελές ενόργανο σύνολο, βασισμένο στις ιδέες του φυσικού St. Hawkins, προκάλεσε ιδιαίτερη αίσθηση με την α' παρουσίασή του στο Ωδείο 'Φ. Νάκας'. Το 1998 υπήρξε το γονιμότερο δημιουργικό έτος της, μεσοúντων των σπουδών συνθέσεως. Συνέθεσε τα σημαντικά έργα: α) «Λύσις της Συνεχείας του Δέρματος», σε 10 μέρη, για βαρύτονο και 5μελές ενόργανο σύνολο (νάι-ούτι-κιθάρα-άρπα-κρουστά) σε στίχους Α.Καλογερόπουλου (1998), βασισμένο σε συνδυασμό βυζαντινών παραδοσιακών ήχων και ηχοχρωμάτων κλασικών οργάνων, β) «Αντάμωση» για μικτή χορωδία σε κείμενα δικά της, γ) «Ο τελευταίος σταθμός» για μικτή χορωδία σε ποίηση Γ.Σεφέρη και δ) «Γίνεσθαι» για συμφωνική ορχήστρα (βασισμένο σε ιδέες του Αναξίμανδρου και σε 5 μέρη με τίτλους: Έρεβος-Ον-Είναι-Αέναον-Ηώς). Το 1999 πήρε το δίπλωμα στη σύνθεση με την παράλληλη της διπλωματικής εργασίας με τίτλο: «20ος αιώνας και το συνθετικό - κιθαριστικό έργο του

Roland Dyens». Συνέθεσε επίσης τις «Παραλλαγές σε θέμα του Θ. Αντωνίου» για φλάουτο και πιάνο. Στον μουσικοπαιδαγωγικό τομέα η προσφορά της επαυξάνεται: καλλιτεχνική διευθύντρια στη Μουσική Σχολή Ηριδανός, από το 2000, και διδασκαλία κλασικής κιθάρας, θεωρητικών και μουσικής τεχνολογίας στα προαναγραφέντα μουσικά ιδρύματα και επίσης στο 'Ωδείο Μουσικής Εταιρίας Αθηνών'. Στο πλαίσιο του διδασκαλικού έργου η Ελένη Σκάρκου εφαρμόζει παιδαγωγικές μεθόδους στις οποίες συμπεριλαμβάνονται το σύγχρονο ρεπερτόριο σε συνδυασμό με τα πολυμέσα και η συλλογή συνθέσεών της για σόλο όργανα και μικρά σύνολα, προσαρμοσμένες για μικρά παιδιά.

Στη μουσική δημιουργία της είναι εμφανής η διαμόρφωση προσωπικού μουσικού ύφους, άκρως συναρπαστικού. Αυτό βασίζεται στη χρήση διαφορετικών ηχοχρωμάτων των οργάνων, των δυναμικών και των τεχνικών δυνατοτήτων τους, σε ταυτόχρονη παράθεση μελωδικών και ρυθμικών γραμμών. Στα τελευταία έργα της συνδυάζονται οι φυσικοί ήχοι με ηλεκτρονικούς ήχους. Σε αυτό συνετέλεσε η διεύρυνση των μουσικών σπουδών με χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών στην αλγοριθμική σύνθεση, την ηχογράφηση, την ηχοληψία, την ψυχοακουστική καθώς επίσης και σε προγράμματα καταγραφής μουσικών ακολουθιών και δημιουργίας multimedia εφαρμογών.

Η εργογραφία της περιόδου 2001-06 περιέχει τα έργα: α) «Φαίδρος» για πιάνο με 2 πιανίστες, εμπνευσμένο από τον ομώνυμο διάλογο του Πλάτωνα (2001), β) «Αλκιβιάδης», το 2ο έργο για μεγάλη ορχήστρα (2002), γ) «In Memoriam K.P.K.» για βαρύτονο, φλάουτο, κλαρινέτο, πιάνο, κρουστά και κουιντέτο εγχόρδων σε στίχους από το ποίημα «Φωνές» του Κ. Καβάφη (2003), δ) «Φάσμα» (Spectrum), «Κώνος φωτός» (Light cone) και «Γεωδαισική» (Geodesic) για ηχογραφημένους και επεξεργασμένους ηλεκτρονικούς ήχους με προβολή video (2004-05).

Τα πλέον πρόσφατα έργα της είναι τα «Εν οίκω, εν δήμω» για πιάνο με 2 πιανίστες (2006) και το «Comme un sourcier» (Σαν ένας ανασταναγμός) για βιολοντσέλο (2006).

Οι τομείς δραστηριότητάς της αξίζουν επίσης αναφοράς, όπως η έρευνα και η ανάληψη της διεθνούς εργογραφίας του 20ου αιώνας και των αρχών του 21ου για την κλασική κιθάρα, τις σύγχρονες δυνατότητες ερμηνείας και των νέων συνθετικών ρευμάτων τα οποία εφαρμόζονται σ' αυτήν. Είναι τακτικό μέλος της Ενώσεως Ελλήνων Μουσουργών (από το 2002) και επίσης, μέλος της συντακτικής ομάδας (από την αρχή της εκδόσεώς του, το 2003) του περιοδικού 'Πολύτονον' το οποίο εκδίδει η Ένωση Ελλήνων Μουσουργών, ως υπεύθυνη καλλιτεχνικής και τεχνικής επιμέλειας και αρθρογράφος στις στήλες της μουσικής τεχνολογίας και της παρουσιάσεως / κριτικής δίσκων. Τέλος, λαμβάνει μέρος σε συναυλίες ως σολίστ κλασικής κιθάρας και μέλος συνόλων. Εύχομαι από βάθους καρδιάς ευτυχισμένα γενέθλια και καλή επιτυχία στα πλούσια καλλιτεχνικά σχέδιά της.

Πηγές: Αρχείο Ελλήνων Μουσουργών Θωμά Ταμβάκου